

ШУМЕНСКИ

ОБЩИНСКИ ВЪСТНИКЪ

ИЗДАНИЕ НА ОБЩИНСКИЯ СЪВЪТЪ.

ИЗЛИЗА ВСЪКИ ПЕТЪКЪ.

ТАКСА ЗА ОБЯВЛЕНИЯ:

На обществ. учреждения по 1.50 лв. на кв. с. м.
За частни — по споразумение.

АБОНАМЕНТЪ:

За година — 45 лева.
За 6 месеца — 25 лева.

ЕДИНЪ БРОЙ 1 ЛЕВЪ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
И СЪВЕЩАТЕЛСТВОТО.

ЦЪЛИ И ДЪЛЖНОСТИ

Схващайки като първи свои дъжности благоустройството на града —, преди всичко хигиенизирането му, общината смъта да направи нещо за тая цълъ, като дѣла максимумъ внимателно срѣдства. Разбира се, да се смъта и да се иска вътъ въ една година да се направи всичко, което не се направило до сега, е не на мислимо, но да се работи на въ това направление съ всички сили, желание и срѣдства — е възможно. И до овитѣ силитѣ на общината позволяватъ, вече е предъието нѣщо въ тая смисла.

Като оставимъ на страна въстатитѣ вече започнати въ това направление, първата работа на общината за своята дължностъ, като имаме една поука отъ мило, бѣше основно да се изучи нуждитѣ на града, да се направи, да се изучи какъ може да се направи и кога да се направи, и да си състави единъ планъ и категориченъ планъ на сѣ.

Д-ръ П. Д. Спирчевъ
Какъ се заразяваме съ брусница

Макаръ че зародишътъ на брусницата*) още не е установенъ, положително открито се установи принадлежностъ къмъ най-дребнитѣ филтрируеми микроорганизми — чрѣзъ опити е установено, че заразата се прѣддържа въ лигитѣ на ноза и на устата, а въ три-пять дни виднитѣ кожни лущения се появяватъ.

Ако изложимъ заразени бруснични бактерии въ продължение на 15 мин. при 55° заразеността въ тѣхъ сигурно изгива.

Освѣнъ въ лигитѣ на нозата и носа брусничната зараза се намира още въ личността на зачервенитѣ очи и залога крѣвта на болния.

Това обстоятелство иде до подкрѣпи установения актъ, че брусницата е най-заразителна въ началото на заболяването, нѣколко дни преди още да е брукнула общината.

Когато температурата на болния спадне и започне реконвалесценцията (оздравѣние) — името на брусницата е Могилъ — болестница, отъ morbus — болестъ.

за една системна дѣйностъ, защото всѣка работа успѣва когато е добръ обмислена, изпълнена и систематизирана. У насъ въ Шуменъ не е много направено отъ освобождаването насамъ, но да се смъта че нищо не е направено, особено, като се иматъ предвидъ труднитѣ обстоятелства, въ които е поставена общината съ своитѣ приходи и срѣдства, не е право. Едно обаче е фактъ, че се е работило безсистемно безъ пътъ, въ мърчината, безъ да се държи смѣтка за утрѣшния денъ и бюджетнитѣ нужди и всѣки новъ общински съветъ, ако не е бездѣйствувалъ, не е продължавалъ и свършвалъ започнатото отъ по-рано, само защото не се е ориентирвалъ върху дѣйствителното положение на нѣщата, не е базиралъ на една създадена и обособена отъ нуждитѣ програма, слѣдваша отъ всички общински съвети, общината и благоустройствената политика.

Знайно е, пъкъ и въ по-

раншитѣ статии се истъкна за цѣлитѣ и дѣлжноститѣ които лѣгатъ на гърба на общината. Ясно е, че общината е организацията на жителитѣ на единъ градъ или село, въ едно цѣло, за постигане общи интереси съ една воля, мощъ и право. Една отъ първитѣ грижи, една отъ първитѣ дѣлжности на общината е благоустройването на самия градъ или село, създаването отъ него едно удобно за животъ селище, хигиенично, приятно и красиво. Има известни удобства, които човекъ самъ може да си създаде въ свой домъ напр. като си построи хубава къща и пр., но има други, които могатъ да се постигнатъ само като резултатъ отъ обща дѣйностъ съ общи срѣдства, каквито сж удобнитѣ съобщителни срѣдства, пътища и мостове, доставяне чиста хигиенична вода, електрическо освѣтление, обща чистота въ града, усмиряване селището отъ отвлечение при наводнение и пр.

У насъ до сега твърдѣ малко внимание се е обръ-

шало на благоустройването на града въ тая смисълъ. Създаване материални удобства за животъ не се е смѣтало като културно начинание, макаръ че това е основа на живота. У насъ се е свикнало да се парадиратъ само съ мероприятия отъ духовната култура, да се гордѣемъ и славимъ съ щедростта си къмъ културни дружества, читалища и пр., а къмъ мероприятия за задоволяване материалнитѣ нужди на хората — да отминаваме мълкомъ, макаръ, че тѣ се отнасятъ за здравето и живота ни, както е напр. водоснабдяването на града или направата на улицитѣ и по тоя начинъ отстраняване облацитѣ смъртоносенъ прахъ който ги покрива и постоянно се образува, а е дѣйствувалъ подъ влиянието на случайността и странични съображения.

И такова проучване на града, за всички мероприятия които трѣбва да се прѣдприематъ, е направено, прѣцѣнени сж тѣхната необходимостъ, тѣхното по-скорошно или по-късно изпълнение и съобразно това об-

щинския съветъ си е съставилъ една ясна и категорична програма за дѣйствие за хигиенизирането и благоустройването на града.

Слѣдъ тѣзи общи съждения, ние смѣтаме да се повърнемъ и конкретно да разгледаме всички онѣзи мероприятия които съветътъ е възприелъ като своя програма.

ПРАХОСНИЧЕСТВОТО на Дружбашката тричленна комисия.

Извѣстно е на гражданитѣ какъвъ хаосъ наследи сегашния общ. съветъ отъ Дружбашката тричленна комисия. Достатъчно е само да се напомнимъ единъ фактъ. Държавата бѣ отпустила за прѣхраната два милиона лева. Отъ тѣхъ тричленната комисия дала 1/3 милионъ лева авансъ на нѣкои свои приятели за доставка на брашно, безъ да вземе нѣкакви реални и солидни гаранции.

И тъй общ. съветъ трѣбваше цѣла година да гони платци и поржители безъ да може да усигури взе-

дането) опасността да се заразимъ е най-малка. Брусничната зараза е твърдѣ крехка и бързомреца извънъ човѣшкото тѣло. Колкото микробитѣ на скарлатината сж упорити спрѣмо всѣкакви външни влияния и дълго оставатъ жизнеспособни по стѣни, дрѣхи, завивки, книги и пр., толкова по-безпомощни сж зародишитѣ на брусницата: наблюденията показватъ, че само едно нѣколко часово провѣтряне на заразна стая е достатъчно, за да се направи тя безопасна за неболедували лица. Сжщо дрѣхи, завивки и др. оставени да се провѣтрятъ на открито, скоро се обеззаразяватъ.

Слѣдователно брусничнитѣ микроби прѣдставляватъ една твърдѣ мимолѣтна, неустойчива зараза извънъ човѣшкия организмъ, която подъ дѣйствието на въздуха (кислорода) и слънцето бърже загива.

Обаче не бива да се мисли, че разни чаши, лъжици, кърпи, дрѣхи и пр. скоро употребени отъ брусничави сж безопасни: напротивъ, често и тѣ могатъ да бж-

дате носители на заразата. Въ всѣки случай подобни неодушевени посрѣдници играятъ при развитието на епидемии отъ брусница една твърдѣ незначителна роля. Обикновениятъ начинъ на заразяване е още човѣкъ на човѣкъ.

Съвсѣмъ невѣроятно е и прѣдпосметано на заразата чрѣзъ въздуха на по-голѣми разстояния. Правени сж твърдѣ убѣдителни наблюдения въ голѣми болнични зали, дѣто на единия край лѣжатъ болни отъ брусница, а на другия — неболедували отъ тази болестъ дѣца: при спазване да не се заразятъ чрѣзъ посрѣдници тѣ не се сипватъ.

Заразяването става чрѣзъ прѣко допирание на здравъ до боленъ и главно съ неговитѣ лиги.

Обаче въ повечето случаи то става чрѣзъ тѣ нарѣчената инфекция чрѣзъ капцица. Катаралнитѣ явления, които прѣобладаватъ въ първитѣ дни на брусницата даватъ достатъчно случай и възможностъ чрѣзъ кихане кашлене, говорене, плачъ и др. п. да се изхвърлятъ изъ дихателнитѣ ор-

гани най-дребни (микроскопични) водни капчици носещи бруснична зараза, които лесно могатъ да попаднатъ въ дихателнитѣ органи на здрави, но възприемливи дѣца.

Това схващане се подкрѣпя и отъ факта, че брусничевниятъ е най-заразителенъ въ самото начало на заболяването си, т. е. 3—5 дни преди сипването, когато кашлене и кихане сж най-силни и честни, а послѣ, когато тѣ намалѣятъ и изчезнатъ (въ реконвалесценцията), заразителността е най-слаба.

Здрави заразноносителни, т. е. лица, които носятъ у себе си заразата, безъ тѣ самитѣ да сж болни, при брусницата играятъ една твърдѣ незначителна роля — въ всѣки случай много по-малка отколкото при други заразителни болести.

Възприемливостта спрѣмо брусницата у всички е твърдѣ голѣма, почти абсолютна. Може да се каже, че всѣки, у когото е попаднала брусничната зараза заболява, ако по-рано не е прѣкаралъ тази болестъ.

Сукалчета на възраст до

5 мѣсеци заболяватъ сравнително твърдѣ рѣдко. Най-възприемливи сж дѣцата отъ 2 до 5 год. възраст. Отъ 15-та година нагорѣ заболяемостта почва бързо да намалява. — Че възрастни хора сравнително рѣдко заболяватъ се обяснява съ обстоятелството, че тѣ сж се сипали още като дѣца и сж станали невъзприемливи — имунизирани спрѣмо брусницата.

Особено ярко — почти съ точността на наученъ опитъ — ни юлюстрира общата възприемливостъ е д н а бруснична епидемия избухнала въ далечнитѣ и осамотени (Фароерски *) острови прѣзъ 1846 год., която обхващала въ едно кѣсо врѣме почти цѣлото тогавашно население: 6000 отъ 7782 души! Заразата е била занесена отъ единъ датски столаръ, който се заразилъ въ Копенхагенъ, отпътувалъ за Фар. о-ви, дѣто заболява скоро слѣдъ пристигането си. Послѣдната брусн. епидемия

*) Faar — о — ег — овачи острови (понеже по тѣхъ има по-мече отъ сто хиляди овци), датско владение на 62 градуса сѣв. широч., около 1000 км. далечъ отъ Дания, по пътя за Исландия. 21 острова, отъ които 17 населени съ общо 15,000 население.

маницата си. Само за 500 хиляди лева въпроса е уреденъ и сумата усигурена.

За втория авансът отъ 500 хиляди лева се води дѣло между общината и платеща, а третия авансът отъ 500 хиляди лева даденъ на Александъръ К. Малевъ отъ с. Каспичанъ (синъ на Калю Малевъ) може да се каже, че е почти изгубенъ.

За да видятъ гражданитѣ до какви машинации се е прибѣгвало и прибѣгва, за да не може да се прибере или поне да се усидурн плащането на сумата и какъ бившата тричленна комисия е сама улеснила всички тѣзи игри, даваме мѣсто на доклада на общинския адвокатъ, който се получи тѣзи дни.

Господинъ Кмете,

Считамъ за необходимо отъ моя страна да дамъ прѣдъ васъ това изложение за хода на делата зведени по събиране отъ Ал. К. Малевъ кредита 500000 лв. за доставка на брашно, за да стане ясно защо още тая сума не е събрана.

1. Къмъ 20 Декемврий 1922 г. Г-нъ Саповъ тогавашенъ Прѣдседателъ на Тричленната комисия ме повика въ общината прѣдаде ми една полица за протестиране. Слѣдъ като приспаднахме стойността отъ полученото единъ вагонъ брашно — изпълнителния листъ взетъ въз основа протестираната полица достигна цифрата 290067 лв. Тоя изпълнителенъ листъ на 26 Декемврий 1922 г. получихъ отъ Шуменски Окр. Сждъ съ който се осжда да заплатятъ солидарно горната сума Ал. К. Малевъ, Трифонъ Никовъ и Елена Малева. На 27 с. м.

Прѣдвихъ изп. листъ на 1-й Варненски Сжд. приставъ и се образува изп. д. № 978 /22 год. и сжия денъ на длжниците бѣ изпратена призовка за доброволно изплащане. До изтичане седмодневния срокъ постаряхъ се да изуча какви имоти притежаватъ длжниците върху които имоти евентуално трѣбваше да се посегне. Господинъ Саповъ при заминаването ми въ Варна бе указалъ имотитѣ които имали длжниците Трифонъ Никовъ — мелница модерна, фурна кжца и лозя. Елена Малева — кжца. Отъ направената справка при Варненски нотариусъ (томъ IX № 2122) указа се, че върху мелницата на Трифонъ Никовъ има наложена ипотека въ размеръ 900000 лв. въ полза на Михаилъ Пейчевъ отъ гр. Варна — 1921 г., и второ на сжщата мелница е била наложена възбрана въз основа заповѣдь № 12792/911 г. издадена отъ Варненски окр. сждъ въ полза на Българската Генерална Банка. Размеръ на сумата неопределенъ. Отъ направената проверка установи се сжщо че кжщата находяща се ул. „Бувлуджа“ № 23 гр. Варна въ която живѣе Ал. Малевъ не е собственост нито на него нито на жена му, живѣятъ подъ наемъ. Кжщата въ която живѣе Тр. Никовъ тоже не била негова.

При това положение останало да се събиратъ сумитѣ отъ продажбата на мелницата и то слѣдъ като се при спадне ипотекарния дългъ. Въ двора на мелницата намерихъ единъ моторъ Австр. система доставенъ отъ Трифонъ Никовъ за инсталиране въ мелницата

понеже стария билъ паренъ и негоденъ. Понеже надъ мелницата тежи ипотека 900000 лв. и ако би се допустнало инсталирането му би се гарантирало само ипотеката то азъ наложихъ се квестръ на него, и на мелницата възбрана. На 17 Януарий 1923 г. пристава описа мотора, на 12 II се обяви публичната му проданъ (спр. бр. 1094 Варненска поща). Противъ дѣйствието на сждебния пристава подадохъ частни жалби Трифонъ Никовъ считайки че мотора е недвижима вещь инкорпорирана съ мелницата и като така не можелъ да се продава като движима вещь отдѣлно, а Никола Поповъ адвокатъ подаде частна жалба въ смисълъ, че мотора е заложенъ нему отъ Трифонъ Никовъ и не може да се продава. (слелъ).

ХРОНИКА

Съ заповѣдь № 328 на г. кмета, забранява се хвърлянето на боклукъ при моста за гробищата. Неизпълнителитѣ ще бждатъ глобявани до 500 лива.

При ревизията на фурнитѣ, констатирано е, че хлѣбара Иванъ Георгиевъ е продавалъ хлѣбъ съ по 30—70 гр. по-лекъ. Съставенъ е актъ и хлѣба конфискуванъ.

Глобенъ е съ 100 лв. Тодоръ Минчоолу за гдѣто е пушалъ овцетѣ си между посѣвитѣ и наесълъ поврѣди.

По случай олимпиадата въ Парижъ въ която ще участвуватъ и наши спортисти, образувани сж комитети въ всички градове въ

СВЕДЕНИЕ

за ражданията и умираията въ гр. Шуменъ седмицата отъ 15 до 22 май 1924 год.

	МАЙ	ЮНИ	ИЮЛИ	АВГУСТ	СЕПТЕМВРИ	ОКТОБРИ	НОЯМБРИ	ДЕКЕМВРИ
РАЖДАНИЯ	6	3	3	1	—	—	—	—
УМИРАНИЯ	2	3	3	1	—	—	—	—

Анасарка (неопределено) 1. Общо недобро охраняване енца 1, Пневмония 2, Старостъ 1, Охтика белодробна 1, Ревматиченъ 1. Всичко 9.

Явили се на задължително санитарно прѣглеждане всички

ЗАБЕЛЕЖКА. отъ 15 до 22 т. мѣсець заболѣли отъ

	Заболѣли	Оздравѣли	Остана
Scarlatina	1	3	1
Typhus Abdomin.	1	—	1
Diphtheritis	1	—	1
Morbilli	12	1	11

Царството за събиране помощи за подпомагане нашитѣ спортисти. Въ града ни сжщо е образуванъ комитетъ, който ще обиколи всички родолюбиви граждани.

Правимъ апелъ къмъ гражданството да се отнесе отзивчиво на поканата и съ готовност да даде лептата си. Касиера на комитетъ е г-нъ Риза Ахмедовъ, Аптекарь въ града ни.

Сергийното право за презъ н. г. е дадено на търгъ за 747,256 лева, а миналата год. тричленната комисия го е била отдала за 378,666 лева — почти на половината.

Кръвнината за н. г. е отдалена за 145,199 лв. а м. г. за 129,222 лева.

ОБЯВЛЕНИЕ № 5820

гр. Шуменъ, 20 май 1924 г.

Шуменското Градско Общинско Управление обявява на интересующитѣ се, че въ канцеларията на сж-

щото на 2 Юний т. 9 до 10 ч. пр. пл. произведе търгъ съ наддаване отдаване прѣдприемачъ сжщията на общинския „Налогъ върху файбричнитѣ и колата, работятъ изъ града врѣме отъ 1 Априлий до 31 Мартъ 1925 г. Приблизителната гоустростъ на прѣдприятието около 20,000 лв.

Отъ конкурентитѣ и пизискватъ документа прѣдвидени въ законъ бюджета, отчетностъ прѣдприятията и завитѣ % върху приблизителна стойностъ.

Тържнитѣ книжа, че разположение всѣхъ града съственъ денъ и часъ счетоводното отдѣлене общината.

Отъ общъ е и

Печатница ТЪРГОВСКИ—

демия тукъ е била прѣзъ 1781 г., т. е. 65 год. порано, за това прѣзъ втората епидемия само старцитѣ останали недокоснати.

По нѣкога се наблюдава врѣменна невъзприемливостъ: нѣкои не заболяватъ прѣзъ врѣме на една епидемия, а се заразяватъ прѣзъ друга.

Разнасянето на заразата става най-вече въ училища, пансиони, дѣтски ясли, сиротопитални др. под. дѣто прѣкарватъ много дѣца въ зашворени пространства.

При игране на улицата на свѣжъ въздухъ и на слънце сжаватъ несравнено помалко заразявания. — Ако нѣкое населено мѣсто е останало напр. прѣзъ ваканцията безъ епидемия, а само съ нѣкой-другъ случай, едно единствено брусничаво дѣте е достатъчно, да влезе въ току що откритото училище, за да пламне въ едно кратко врѣме цѣлото село.

Когато въ едно отдѣлене нѣкой заболѣе отъ брусница, почти всички дѣца които не сж се сипвали се заразяватъ, занасятъ заразата въ кжщи и прѣди

още да се разбере болестъта, тѣ вече сж я прѣдали на своитѣ сестрички, братчата и съсѣдни дѣца.

За това епидемията започватъ изпърво въ училищата и въ послѣдствие се разпростиратъ и върху помалкитѣ дѣца.

Съ това се обяснява, че отначало епидемията бива по-лека, а въ послѣдствие по-тежка, усложненията и смъртнитѣ случаи по-чести: защото малкитѣ дѣца понасятъ брусницата много по-тежко и сж изложени на много по-вече и по-злокачествени усложнения, между които бронхопневмонията заема първо мѣсто.

Изобщо голѣми епидемии се наблюдаватъ само прѣзъ учебната година, а прѣзъ ваканцията тѣ обикновено изчезватъ.

Врѣметраенето на брусничнитѣ епидемии е изобщо твърдѣ кратко, защото, поради летливостъта на заразата (въ капчицитѣ!) и голѣмата възприемливостъ у по-вечето дѣца, въ едно кѣсо прѣме почти всички се изреждатъ и ставатъ имуни.

За това борбата съ брус-

ничната епидемия е твърдѣ трудна. Ако първитѣ заболѣли и тѣхнитѣ околни съеврѣменно се изолиратъ, както това понѣкога ни се удава, има се вѣроятностъ да не се развие епидемия — въ противенъ случай тя сигурно ще обиколи града.

По настоящемъ сж констатирани около 20 заболявания отъ брусница все отъ I отдѣл. на училището Д. Войниковъ. При днешната (на 22 т.) обиколка на на заразенитѣ квартали се откриха сипани и нѣколко помалки дѣца и едно отъ II отд. Ако голѣмата частъ отъ родителитѣ не биха укрили своитѣ болни, би било възможно да не избухне епидемия — сега вече е късно!

Всѣки който е прѣкаралъ брусницата, повторно не заболява отъ нея. Обаче въ твърдѣ рѣдки случаи тя повтаря и потрета. Обикновено ония, които твърдятъ за повторни заболявания, по-рано сж прѣкарвали други сипаници — рубеола, нетипична скарлатина, копривна треска и др. п.

Макаръ че брусницата

се смѣта за лека болестъ, обаче не рѣдко тя бива твърдѣ люта и пакостна. Разнитѣ епидемии биватъ различно злокачествени и смъртността се движи отъ 6—13% и по-вече.

Особено опасна е брусницата за дѣцата подъ 3 год., защото тѣхнитѣ дихателни тръбици сж много тѣсни и сж изложени на тежки капиларни бронхити.

Сжщо тъй опасна е брусницата и за злѣ охранени, болни отъ коремни разстройства дѣца. Рахитични, анемични, туберкулозни и скрофулозни, или скоро боледували отъ друга нѣкоя заразителна болестъ дѣца понасятъ много тежко болестъта и умиратъ отъ усложнения (пневмония, менингитъ), или пъкъ заболяватъ въ послѣдствие отъ скоротечна туберкулоза.

Добрѣ охраненитѣ и живущи при по-хигиенична обстановка богатски дѣца прѣкарватъ болестъта несравнено по-леко отъ неохраненитѣ бѣдни дѣца.

Слѣдъ оздравяването стѣнитѣ, дрѣхитѣ, завивкитѣ, и пр. трѣба да се протърятъ въ продължение

на нѣколко дни, а сѣ нужда се прави дезинфекция.

Като прѣдпазно средство напоследъкъ (1923) успѣхъ се употребява пазния серумъ на Degkwitz. Ввѣрканъ въ 3 до 6 куб. см. прѣзъ 7 дни слѣдъ ването той сигурно дѣцата невъзприемлива брусница. Отъ 8-я денъ татъкъ той не оказва никакво дѣйствие.

Въ случай на нужда — когато сж житѣ жени на зараза много слабо, ки дѣца, или болни отъ лень рахитисъ, туберкудини магарешка кашлица и ни може да си послужимъ 30—60 куб. см. кръвтъ въ родителитѣ на дѣтето. то сигурно сж прѣдпазно на младини брусничаво Ввѣрканъ въ дефибринъ сжостояние подкожно отъ 1% дѣцата се прѣдпазно отъ заболяване а при снитѣ 50%, болестъта ва много леко.